Ч. 114. Львів, середа 12. липня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Ціна 1.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1200 М ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 80 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 75 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 150 М. Між новинками і в редакційній части 200 М., на першій стороні 300 М. За дрібні оголошення 20 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 50 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Сучасне міждержавне положення в Европі.

Відень, 6. липня 1922.

(*г. м-ий*). Від останнього нашого огляду міждержавного положення в Европі моглоб видаватися позірно, що на міждержавній арені наступив так зв. огірковий сезон від часу покінчення ґенуенської конференції.

Тимчасом в дійсности воно так не є. Обставини не позволяли нам від якогось часу реєструвати на сторінках „Вістника" певних позакулісових потягнень у міжнародній політиці та їх висвітлити. Беремося сьогодня до сього, з тим однак застереженням, що будемо їх більше реєструвати чим освітлювати.

На ґенуенській конференції зарисувався вже був наглядно розлім серед держав так зв. вел. Антанти і це було м. ин. причиною відомої го кінця сеї першої міжнародньо-конференції. Та сама конференція принесла також наглядний доказ ізольовання Франції не лиш на европейськім континенті, але також взагалі на всесвітній арені.

Наближення Японії до Франції з ворожнечі до Америки не богато могло дати Франції, щоби вона могла себе охоронити від факту ізольовання.

Причини такого стану річей ми вияснили досить обширно в наших попередних статтях і сьогодня більше нового поки що не додаємо.

Франція, вийшовши ізольованою із ґенуенської конференції, підняла потайні заходи через так звані „неінтересовані" круги в тім напрямі, щоби видобутися з немилого ізольовання, бож її союзник Польща, що находиться в стадії різкої внутрішної боротьби і безладдя, не богато може ратувати в такій ситуації Францію.

В тій цілі п. Поанкаре через певні „неінтересовані" особи підходить найперше до Росії. Франція підсувала Росії плян французько-російсько-польського порозуміння зверненого проти Німеччини, а в дальшій мірі проти Англії, щоби освободити Европу з під впливів Англії.

Та Росія не пішла на се.

Тоді „неінтересовані" французькі круги почали лянсувати в Берліні думку, чи не вдалобся створити французько - німецько - польського порозуміння, зверненого проти Росії, зглядно проти совітів. Покійний німецький міністер справ закордонних д-р Ратенав, людина більш інтернаціонального покрою, вів закордонну німецьку політику у відношенню до Франції в напрямі виконання зобовязань Німеччини супроти побідників, в першій мірі супроти Франції. Франція отже уважала, що режім д-ра Ратенава дає можливість балачки про згадане висше порозуміння.

Між тим Ратенав зміркував, що яка небудь виміна думок в тім напрямі з Францією змете не лиш його з політичної арени, але і його режім. І Німеччина з огляду на опінію свого населення не пішла на пропоновані розмови, а тим самим Франція і у відношенню до Німеччини не осягнула бажаної цілі.

Ратенав погиб. Твердження, що погиб він за те, будьтоби стояв на перешкоді привернення в Німеччині монархії (він бувший активний і визначний член военного уряду Вільгельма) або через те, що він є Жид, далеко не вповні відповідає правді. Може щойно процес проти убийників цю справу вияснить. Се однак не означає ще того, що спроби Франції за часів його кермовання німецькою закордонною політикою дійти до французько - німецько - польського порозуміння мали бути причиною його убийства.

Що Англія дуже основно і точно слідила за піднятими тайними заходами відносно згаданого порозуміння з першу з Росією а відтак з Німеччиною, про се хиба не треба навіть говорити, а се тому, бо як ми вже згадали, сі заходи Франції були звернені також проти Англії, яка головно причинилася до ізольовання Франції, щоби їй в той спосіб видерти з рук ґеґемонію в Европі.

„Найконсеквентнійший" політик Европи і „найліпший" адвокат Франції — Поанкаре по невдатних заходах відносно французько-російсько-польського а опісля французько-німецько-польського порозуміння, мусів поїхати до „неконсеквентного" Льойда Джорджа і просити його вибачення і тому остання його візита в Льондоні була зложенням заяви союзницької льояльности супроти Англії.

Телеґрами з Парижа як і з Льондону про розмови Поанкаре з Льойдом Джорджем читачам вже давно відомі. Однак на їх основі не можна собі створити ясного погляду, про що була між ними розмова та який її вислід.

Загально говориться, що чотири справи були там порушені а то: 1) справа конференції в Газі; 2) німецькі репарації; 3) справи близького Сходу; 4) справа Танжиру.

Одно із сих переговорів дасться сконстатувати, що Франція, котра поза плечами Англії шукала дороги до Росії а відтак до Німеччини, не найшовши у них співчуття до своїх плянів, знайшлася була в дуже скрутнім положенню і щоби ратуватися від повного ізольовання, повернути мусіла до старого союза з Англією.

Щоби однак сей союз міг між обома державами удержатися, треба було за всяку ціну усунути дотеперішне англійсько-французьке непорозуміння.

До яких точок зводиться отсе непорозуміння?

Воно обняте висше наведеними чотирма точками, а коли до того додамо ще бажання Англії бачити Францію розоруженою, то в цілости непорозуміння полягає на тім, що Англія стремить до ліквідації французької мілітарної ґеґемонії в Европі.

За Поанкаре вибрався з візитою до Льойда Джорджа також італійський міністер закордонних справ д-р Сканцер. Своєю подорожею він бажав також знайти згідно інтересам Італії і Англії розвязку проблеми східної взагалі, Танжиру, а крім сього дуже делікатної справи: англійського мандату над Палестиною.

Як відомо, на основі декларації Бальфура Англія обняла протекторат над Палестиною. Сей протекторат, згл. його статут мав бути зареєстрований і апробований Союзом Народів. Останнє засідання Ради Союза Народів сю справу відложило; — а між тим проти „привілеїв" Жидів у жидівській державі виступив Ватикан, мотивуючи своє становище обороною святих місць і Арабів.

Ватикан через італійську партію популярів змусив також Сканцера до заняття негативного становища відносно постанов бальфурівського палестинського статуту.

З помочю Ватиканови прийшла також нортклiфівська преса, ворожо настроєна до сіоністичного руху взагалі, а симпатизуюча з Арабами.

Подорож Поанкаре до Льондону, згл. його „капітуляція" перед Льойдом Джорджем принесла те, що гаґська конференція може спокійнійше вести свої наради, а французькі делеґати вже з початку зійшли з задуманої ролі обсерваторів, до фактичних учасників конференції. Про наради самої конференції маємо поки що скупі відомости, бо, як відомо, представників преси не допущено, а вони мусять вдоволитися лише офіціяльними маломовними комунікатами, які оповіщує сама конференція. Льойд Джордж відносно ґаської конференції, а радше відносно становища, яке займає Англія супроти Росії, в розмові з Поанкаре, як бачимо з повисшого, вийшов побідником. Бажатиб лише, щоб наради тої конференції принесли як найскорше успіх, що принесе велику користь для цілої Европи.

Поїздка Поанкаре до Льондону з одної сторони і така сама поїздка Сканцера тудиж з другої сторони в своїм наслідстві приготовили нову конференцію, яка має бути скликана ще сього місяця до Льондону.

Предметом її нарад малиб бути на разі отсі справи:

1) звіти з конференції в Газі, коли такі будуть вже готові, — отже обговорення російських (східних) справ; 2) справа німецьких репарацій, яка малаб бути вирішена в тім напрямі, щоби Німеччині — тому що вона не одержала поки що потрібної пожички, над якою раджено недавно в Парижі (Морґан і Ко.) — уділити дволітної мораторії; 3) справа близького Орієнту. Сю справу полагодили міністри для справ закордонних держав: Англії, Італії і Франції в марті с. р. на своїй конференції в Парижі. Ангорсько-турецьке правительство відкинуло однак деякі з постанов сього рішення і то за потайною згодою Франції, мимо того що Англія обстоює непохитно всі постанови і жадає їх абсолютного виконання. Справа ся має бути полагоджена остаточно по думці Англії, на що мав згодитися Поанкаре в Льондоні. 4) Справа Танжиру поставлена також має бути на деннім порядку, а до вирішування її має бути запрошена заінтересована в тій справі Еспанія. Чи дійшло до вирівнання ріжниць в тій справі між Італією й Англією — поки що невідомо. 5) Справа палестинського статута буде передана до зареєстровання Союзови Народів, коли наступило порозуміння Італії з Англією. Належить додати, що в англійськім парляменті противники палестинського статуту соромно в голосованню над цею справою провалилися. Треба сподіватися, що се вплине також на становище Італії, та що Ватикан не осягне вповні бажаної цілі.

Чи будуть також дискутовані і вирішувані ще инші справи, які признала ґенуенська конференція за пекучі й зрілі до вирішення, трудно сьогодня сказати. Але говориться також, що деякі з них не будуть вирішувані самою Найвисшою Радою, але будуть нею передані до вирішення Союзови Народів.

Так як минуле літо із за непорозумінь в горішно-шлеській справі між Англією і Францією минуло не принісши розвязань невирішених ще політичних питань Европи, так сьогорічне літо заповідається, що не мине марно, бо стоїмо перед приготованням важних конференцій.

По при згадану нами конференцію Найвисшої Ради мабуть в Льондоні, також дня 17. липня ц. р. збирається на наради Рада Союза Народів в Льондоні, а відтак дня 1. вересня третє з ряду загальне зібраннє Союза Народів в Женеві.

ПОЗІР!

Звертається увагу Хв. Управи Кружків УПТ., Виділів „Просвіт", „Вз. Уч. Помочей", і всіх ідейних громадян, особливо молоді, щоби в часі ферій улаштовували на дохід „РІДНОЇ ШКОЛИ" фестини, забави, концерти, амат. представлення, виклади і т. п.

1-6 IX. Головна Управа У. П. Т.

Українська державна ідеольоґія.

II.

Концепція д-ра Д. Донцова.

Від самого 1648 року — починає свою книжку д-р Д. Донцов — від часу, коли по довгій перерві нація знову виступила активним чинником в европейській політиці, не переходила Україна кризи поважнійшої від теперішньої.

Та майже жадну з европейських націй війна не заскочила: та чи инша була може не підготована до неї військово, але кожда була свідома своїх політичних цілей в цей памятний 1914 рік.

Як жеж инакше представлялася справа в нас!

Вибух війни знайшов нашу політичну думку на роздорожжу. Застрашаючий хаос ідей, повний брак загально респектованих традицій, відсутність загально узнаного прапору, що малювався одними на два, одними на оден, а иншими знов на три кольори, дезорієнтація провідників, получена з фаталістичною і обезвладнюючою вірою в „несмертельність націй" — ось були найбільш характеристичні прикмети ґрупи людей, котрим, немов на кепський жарт історії, судилося ділати в момент, що приходить раз на одну або дві сотки літ, треба було виступити на політичну арену не лиш з доброю волею і любовю до рідного краю, але й з ясно сформулованим політичним ідеалом (ст. 2).

Нація, котра не розуміє свого ідеалу, гине. Так само і нація, що цю ідею, хоч розуміє, але здійснити не потрафить.

І вміти вгадати, віднайти і здійснити свій ідеал — це катеґоричний імператив для нації, що хоче мати будучину і бажає стати самостійним міжнароднім чинником. Тільки свідомість свого ідеалу дає нації звинність і свободу рухів, ясність цілей, консервацію та енерґію в їх виконанню, можливість напружити всі свої сили.

Нашим ідеалом повинна бути: непідлегла нація з власним національно-політичним ідеалом (ст. 124).

Це значить — по перше, що ми не сміємо ставити на перший плян або чисто-культурні, або чисто-економічні, ані чисто-соціяльні, ані чисто-племінні („всі вкупі") потреби національного колєктива. Хто продає права політичного первородства за „Наталку Полтавку", за принесення на ворожих багнетах „визволення" цеї чи иншої кляси нації від соціяльного гнету, за ґварантію приналежности до великого господарчого орґамізму, за „національне зєдинення" всіх частий нації — цей ренеґат, а його політика — політика кляси, племени, а не політика суверенної нації, котра цю суверенність ставить понад все. Дальше мусимо стреміти до власного національного ідеалу, а це виключає, щоб ми ставили понад цей ідеал якісь космополітичні цілі (світова революція, інтернаціональний соціялізм, пацифізм). Бо за т. зв. космополітичними ідеалами, під гіпнозу котрих попадають слабі нації та мало відпорні одиниці, криються звичайно суто-національні, але чужі ідеали, як під славянофільством, большевізмом і т. д. (ст. 124–125).

І цей національно-державний ідеал мусить бути головною цілю нашої політики.

Та змагаючи до його зреалізовання, ми мусимо передовсім усвідомити собі ті сили, що як небудь важать при тім: позитивно чи неґативно.

Так стаємо віч-у-віч перед конфліктом, який від давна висить зморою над Европою, та який нині — більш чим коли небудь — стрясає суспільним орґанізмом Европи. Цей конфлікт, що його з трівогою передбачав Ляйбніц і Ренан, Наполеон І. і Гюґо, Енґельс і Біконсфільд, про який з жадобою помсти візіонували Герцен і Леонтієв, Бакунін і Горкий — це великий конфлікт двох цивілізацій, двох політичних, соціяльних і культурно-релігійних ідеалів, конфлікт: Европа — Росія (ст. 3).

Маючи цей конфлікт перед очима, мусимо ми намітити лінії нашої зовнішньої та внутрішньої політики, або краще їх вибрати.

Бо це питання вибору стояло перед нами все: з Росією проти Европи чи з Европою проти Росії?

І від становища і долі України в цій боротьбі залежала перемога одного з обох прінціпів на континенті: европейського або московського.

Та кожде ослаблення Европи фатально відбивалося на Україні. І — навпаки. Бо Україна була першою, була першим етапом, який мусіла минути Росія в своїй експанзії на Захід: політичній, соціяльній і культурно-релігійній.

Цей факт і визначає головні лінії нашої політики.

Коли національна незалежність невідділима для нас від перемоги Европи над Росією та навпаки, то заповідю нашої політики, зовнішньої і внутрішньої, мусить бути:

з Европою проти Росії.

Це значить:

1) повна сепарація від Росії в незалежну державу;

2) як найтіснійший звязок з Европою політичний, культурний і т. д. (ст. 77 і 109).

Ми мусимо опиратися отже на кожну силу, котра має ту саму мету: поділ Росії. Ми мусимо шукати союзу з тими краями, інтереси котрих суперечать в дану хвилину Росії.

Такою силою, такими краями є в першій мірі держави, що повстали, або зросли на руїнах Росії, передовсім: Польща і Румунія.

Але спираючися на Польщу і Румунію, треба робити територіяльжертви.

Та тут альтернатива: Або роблячи відповідні часові жертви, прямувати до суверенности, або через антипольську та антирумунську політику розбити бльок західних окраїнних держав та старатися відірвати українські провінції від Польщі і Румунії — зєднати їх всіх під Росією ціною втрати національної суверенности. Жертвувати частиною для цілости, або цілим для части — політика провінціяльна і політика національна (ст. 97).

Але з прінципу політичної непідлеглости нації випливає недопустимість ніяких инших, що претендувалиб на вищість над ним. В імя цеї засади відкидається примат територіяльного зєднаиня всіх частин нації. Бо коли тільки хоч в невеличкій частині народа жевріє ідея незалежности, коли хоч частина народа має змогу виявляти волю нації, то це ліпше, ніж коли нидіє цілий мозок нації в рабстві, атрофуючи в цій нації волю до самостійного життя. (ст. 105).

І тому якіб горячі обвинувачення не кидали своїм противникам наші провінціялісти, як би не апелювали до чуття, кожний, хто стремить до зєднання всіх українських земель зараз, ставляючи цей постулят понад усе і орієнтується на схід — працює на користь Росії, помагаючи їй поставити хрест над українською непідлеглістю. Льоґічний наслідок першої, національної політики — болісна, але певно часова, втрата кількох провінцій. Льоґічний наслідок противної політики — Росія на наших землях! (ст. 97).

І концепцію свою розвиває автор usque ad finem.

Обєктивно беручи — каже він дальше — для нас катастрофальне всяке ослаблення держав, котрі сусідують з Росією (згл. з Україною)... Для того в наших інтересах лежало би створення солідного бльоку держав від Балтика до Чорного Моря. Для того в наших інтересах сильна Румунія, Угорщина, Польща. ст. 95).

Отже треба передовсім не порушувати справи анектованих українських земель. А дальше: коли Біла Русь не потрафилаб виявити державного хисту, навіть відкривати в цім напрямку перспективи для польської експанзії, котра в цій країні всеж більше бажана як російська. Привид російсько-німецького союзу, небезпечного також для нас, повинен був би нас навчити ліпше розуміти не лише антиросійську, але й протинімецьку тенденцію польської політики, як і антилитовську, бо ця остання також перестала бути байдужою нам з хвилиною, коли Литва почала кокетувати з Москвою та Берліном. (ст. 175).

Такі погляди автора.

Політики з жіночою психольоґією — упереджає він їх критиків — себто ті, для котрих льоґіка пасує перед чувством, закинуть напевно односторонність цим поглядам. Як бачити колєктивний ідеал нації тільки в боротьбі з Росією? Чи ідеал, в імя котрого полумям горіла Україна як довга і широка 270 літ тому, не лишився колєктивним ідеалом нації?

Ні, не лишився! — відповідає автор.

Так, як ненависть Голяндців до Еспанії перестала бути чинником нідерляндської національної ідеї. Чувства, що одушевляли наших дідів проти Польщі, ввійшли лише яко дрібна частинка в політичний ідеал нації, будучи відновлені тепер, в своїй великій частині нічим иншим, як політичним атавізмом, хоч може і походячим з великої любови до рідного краю.

Так — Польща.

Маємо з нею багато непологоджених рахунків і тут і там та ще десь. Але все те конфлікти льокального значіння, може болючі і страшні, як питання Ельзації та Льотарингії для Німеччини, зглядно Франції, але всеж льокального значіння, котрі мимо свого траґізму ніколи не зможуть наповнити собою поняття колєктивного ідеалу не лише частини, а цілої нації. Не треба спускати з ока, що відносини між нами і Польщею (що до взаїмної числової та політичної сили) скорше нагадують відносини між Австрією та Угорщиною, а не, скажім, між старою Австрією і Чехією, що колєктивного ідеалу з у-

---

Д-Р ВАСИЛЬ ЩУРАТ.

Куліш — Кулішем.

XI.

У звязку з поемою Словацкого „Król Duch" можна би обговорювати й Кулішеві погляди на природу, на женщину й на духовенство. В обох поетів вони ідентичні, Сильне почуттє природи, дуже замітний фемінізм і глибоку відразу до римо-католицизму підкреслював у Словацкого вже неодин історик польської літератури, в останних часах Ал. Брікнер. Куліш одначе все те і ще більше позичок міг узяти від Шелєя, котрий і на Словацкого мав чималий вплив.

Словацкий що-найбільше міг натхнути Куліша специяльною ненавистю до Риму і Єзуїтів, якою сам визначився, а яка з нечуваною силою виразилась у Куліша в його німецькій брошурі, написаній з приводу віддання галицьких Василіян в опіку Єзуїтам. Воно тим правдоподібнійше, що Куліш перед написанням цеї брошури провадив зі своїм львівським приятелем Теофілем Шумським нераз розмови й на теми з „Króla Ducha", а звісно, що Шумський був також противник Єзуїтів.

Та вказавши на цю ще одну нитку, яка правдоподібно вяже Куліша із Словацким, мушу зауважити, що Куліш поему Словацкого тільки тому й уподобав собі, що знайшов у ній думки подібні до власних. Тому саме він одушевлявся фільософією Сковороди й написав про Сковороду довжезну поему; тому, будучи склонним до ідеалізовання женщини, з Квітчиних писань найвисше ставив „Марусю", з Шевченкових „Катерину" і „Наймичку".

А все, що його думкам було противне, осуджував. Осуджував ті Шевченкові поеми, в яких бачив одушевленнє для руїнницького козацтва чи коліївщини, називаючи те одушевленнє „пяною музою" Шевченка. Осуджував таксамо монографії Костомарова по історії козацтва, називаючи їх плодами „одичалої Кліо". І не лиш осуджував, але й помагав поборювати в 1860-их роках польський клир за його латинізованнє й польонізованнє східних окраїн Польського Королівства (Холмщини й Підляшя) видячи в ньому акти насильства ніяк неоправдані Христовою наукою з її прінціпом любови. Це все було доси в Куліша незрозуміле. Як-же воно инакше представляється в світлі виясненої ідеольоґії Куліша!

В світлі спіноцистичної ідеольоґії — думаю — ясні будуть уже й усі публіцистично-історичні, більші й менші, писання Куліша на теми нашої минувшини, на теми польсько-українських чи московсько-українських відносин, писання, якими Куліш викликував бурі негодовання в українській суспільности, являючись перед нею раз москвофілом, раз польонофілом, хоч усе був тільки собою, все тільки таким Кулішем, якого ми саме пізнали.

Без огляду на національні й релігійні різниці Куліш все спосібний був симпатизувати з тим, хто — по його думці — був подвижником культурного розвитку людства, розвитку по єдиному світовому законови, по прінціпови любови, а звертався против усяких, хоч би й освячених традицією героїв свого власного народа, як що вони являлись йому носителями прінціпу ненависти, подвижниками руїни й анархії. Тим то навіть герої Хмельниччини ставали Кулішеви осоружні, а навіть Петро Великий і Катерина II. близкі. Тим-то на таку націю, що мала претенсію до того, щоб її уважано призваною нести культуру сусідним народам, на Польщу, клав Куліш обовязок бути носителькою правди й любови:

О Польщо, цвіте світу! Тиб звіздою
Новою на Востоці засіяла,
Колиб славянство з Русю та Москвою
Союзом правди і любви звязала.

Перешкодою до сповнення культурного посланництва стають найчастійше релігійні фанатизми, які розєдинюють братні народи:

О Русь і Польщо! скілько в вас [завзяття!
Як високо і гордо дух ваш дише!
Та щоб не обнялись на віки браття,
Єхидний Рим вам лист розвідний [пише.

Тому й ідеалізує Куліш царя Наливая, що глядає визволення з під єзуїства і папства. А видячи, що як українському народови, так і його сусідам загрожує одна й та сама татарва, одна й та сама руїнницька сила, Куліш устами Байди взиває:

Ратуймо Русь і Київську й Москов- [ську
І вольну Новгородську й славну [Псковську
Бо татарва нова по ній нуртує,
Століття кривди й мороку готує.

Площа Сокола-Батька.
Неділя, 16. липня 1922.
50 1—2 Великий Людовий Фестин.

українсько-польського антагонізму так само не можна зробити, як для Франції XIX. в. по Ватерльо, по Седані та Мец не можна було зробити свого національного ідеалу з антагонізму проти Габсбурґів. Найзавзятійші ідеольоґи ягайлонської ідеї не мріють і не можуть мріяти далі, як по Збруч і Случ, не підносячи претензій на решту Волині, Поділля і Київщини, не кажучи вже про Херсонщину, Катеринославщину, або про дідизну Вишневецьких Полтавщину. Не значить це, що зглядна скромність їх претенсій ішла в парі з їх оправданістю, але наївно булоб робити з тих аспірацій центр нашої політики, тоді коли маємо під боком нарід, що підносить з сильнійшим натиском права на цілу українську територію, навіть на ту її частину, котра, як Галичина, ніколи до цего не належала (ст. 95—96), — нарід, що не тільки не визнавав рівноправности українського народу, але навіть за осібну етнічну одиницю його не мав. (ст. 79).

*

Отсе провідні думки концепції д-ра Д. Донцова, передані коротко таки словами автора.

Та зміст книжки цим далеко не вичерпується. Реферуючи її, не можна не звернути специяльно уваги ще на дві її партії: на клясичну характеристику російського світа у противенстві до европейського (ст. 20—68) та на так само клясичну характеристику наддніпрянсько-української інтеліґенції, її ідеольоґії (критика Драгоманівщини!), її політики в рр. 1917—20 та головних її політичних провідників за Генерального Секретаріяту, Центральної Ради, гетьмана, Директорії і т. д. (ст. 149—210).

Характеристики ці надають книжці д-ра Д. Донцова трівку вартість.

(Продовження буде.)

Читайте і розказуйте всім,
що друкуються і появляться на 1923 рік ось такі великі українські календарі:
Календар „Просвіти", Учительський, Червоної Калини, Бистриці, Громади (новий радикальний). **Місіонар, Господарський і Народній** (Гануляка). XII 1-1

Краєвий Зїзд українського учительства.

Добре засвідчення почуття єдности серед загалу українського учительства Сх. Галичини й частини українських земель, які під цю пору знайшлися під пануванням польської держави, дало суботнішне загальне зібрання товариства Взаїмна Поміч Українського Учительства.

Велика саля „Народнього Дому" заповнилася в край членами цього Товариства. Начислено присутних 242 відпоручників повітових відділів товариства, 486 звичайних членів і 34 учасників із позаучительських кругів. Представники учительства Холмщини, Підляша, Волині та Полісся не могли в більшім числі явитися по причині незвичайного гнету тамошньої адміністрації, яка не дозваляє на основування леґальної учительської орґанізації.

Збори відкрив голова учительської орґанізації д. Іван Стронський, витаючи присутних гостей, членів Товариства і учителів, яким побут в таборах Чехії, Росії та Польщі не дозволив прибути на зїзд. Память померших із членів вшанували присутні повстанням з місць.

Президія зібрання складалася з пп. Івана Стронського, Генриха Коваля, Івана Білинського і Онуфрія Курдидика. Секретарювали зібранню пп. Іван Ющишин, Денис Стельмах, Володимир Полянський, Юлія Шубертівна і Стефанія Пашкевичівна.

Дирекція львівської державної поліції була представлена в особі комісаря п. Васілевского.

Після відкриття привитали зїзд: сеніор нашої громади проф. Юліян Романчук, привитаний зїздом довго невгаваючими оплесками, згадав постепенний розвиток українського шкільництва в Галичині, труднощі й перепони, з якими мусіла наша суспільність боротися. Висловив побажання, щоби всі ступені школи від найнищої до найвищої зіллялися в одну гармонійну цілість, бо це дасть працівникам всіх родів шкільної освіти широкі підстави до обєднання шкільних змагань, які в постійнім розвитку доведуть нашу націю до ідеалу, що всім нам присвічує.

Від Народнього Комітету, Редакції „Громадського Вістника" й Товариства ім. Петра Могили витав зїзд ред. Михайло Струтинський, звертаючи окрему увагу на потребу виховування молодого покоління на найкращих традиціях нашої історії, в державницькому дусі. Учительство мусить рахуватися зі зміною психіки народньої маси в звязку з світовими подіями останньої доби, зрозуміти цю психіку і навязуючи до неї, найти властивий шлях до праці серед народу.

Щиро стрінув Зїзд представника Товариства „Дністер" д-ра Степана Федака, який витаючи Зїзд іменем цеї інституції, натякнув, що вона завдячує свій гарний розвиток в немалій мірі також свідомій громадянській праці учительства. Прохав в учительства усильної підпори для цеї важної інституції в теперішню скрутну пору, коли неприхильні нашому відродженню чинники підняли плян її зруйнування.

Др Іван Брик витав Зїзд іменем Товариства „Просвіта". Вказуючи на споріднення діяльности „Просвіти" з професійною працею вчительства, прохав зібраних до самовідреченої праці також на полі позашкільної освіти.

Від посестри орґанізації народнього вчительства, „Учительської Громади" витав зібраних дир. Михайло Галущинський. Добачує в учительській орґанізації не лише намір задоволення чисто професійних інтересів і вдоволення, яке дає почуття збірної сили, але також свідоме змагання учительського кооперативу до концентрації інтелектуальних сил, зміцнення збірної волі та вирізблення твердих характерів у працівників на полі народньої освіти. Цим шляхом, при безкористовній та самовідреченій праці в школі і поза школою, виплекає учительство в народніх масах риси твердої волі та характеру. Так вихованим масам не стане ні що поперек шляху до національного і державного визволення. Отже: „Нехай живе український народний учитель" і його суверен український народ!"

Радник Олександер Барвінський витав зїзд від імени християнсько-суспільної партії. По його переконанню тільки муравлина щоденна праця нагромаджує цінности, що підтримують народ. Вона веде народи до найвищих ідеалів.

Витаючи зїзд від „Союза Українок" п. Мілєна Рудницька-Лисякова зазначила, що Союз Українок, обєднуючи велике число учительок, творить найприроднійшу звязь між ним і учительською орґанізацією. Обі орґанізації сполучує спільний ідеал виховання, зокрема роль жінки як матері та громадянки на шляху до виборення самостійности українського народу.

П. Василь Мудрий вита зїзд від імени всіх розвязаних орґанізацій української академічно

Велика Україна.

Холера.

Совітські часописи доносять, що холера захоплює на В. Україні щораз то нові области. До 20. червня зареєстровано над 11.000 випадків холери. Найбільше загрожені є голодуючі области. Дня 29. червня в Одесі за один день занотовано 103 випадків холери. Смертність вагається поміж 25—60 проц. На Одесу припадає денно 120 випадків, на Миколаїв 90. Відтак йдуть: Катеринослав, Умань, Біла Церква і Київ.

Совітський уряд цілковито безсильний до якоїнебудь боротьби з епідемією. При такій великій скількости занедужань відкрито ледви 1500 ліжок. Одержано відомости, що міжнародна епідемічна комісія Союза Народів висилає на радянську Україну 500 комплєтів ліжок.

Равт в турецькім посольстві в Харкові.

З Харкова подають: Турецьке посольство в Харкові устроїло дня 29. червня святочний равт, на який були запрошені Раковський, Фрунзе, всі члени совнаркома, ВЦИК. і инші совітські урядовці.

Як пишуть совітські часописи, на равті велась оживлена розмова на ріжні політичні теми, що торкаються інтересів радянської України і Туреччини.

Звістки з Одеси.

„Бесарабія" на основі інформацій збігців з Одеси пише, що там раз в тижни устроюється „день трупів". В цей день мобілізується інтеліґенція і висилається на кладовище хоронити трупи, що валяються там непохоронені. В цей день звозять також на кладовище останки трупів, що валяються по місті.

Найбільш характеристичне зявище останніх днів, це неімовірно високі податки. Багато надій покладають на новий урожай. Надіються, що урожай буде кращий, як середний, одначе супроти цього, що поля майже необсіяні — ця надія неоправдана. Збігці твердять, що на рад. Україні поширюється антисемітизм і приймає грізні розміри.

Як той сам Куліш рівночасно міг бути і польонофілом і москвофілом, бувши щирим Українцем, се хиба вже достаточно вияснюється.

Кулішеве польонофільство й москвофільство було того рода, що позваляло йому задержати всю гордість українського націонала, як супротив Поляків, так і супротив Москалів:

Бо Русь Дніпрова ще тоді постала,
Як про Москву Европа й не чу-
[вала, —
Як ще вона Татарином дивилась,
Звичаїв у Монгола й Финна вчилась.

Так каже Куліш у свому „Дзвоні"; А на адресу Поляків у „Байд князю Вишневецькім" тим же Кулішем сказано від імени культурного Українця:

А предок мій Олег тогді повісив
Свого щита в Царграді на воротях,
Як ще Ягайлові діди по пущах
Одпасували свині на жолуді.

Будучи культурними з давенлавна, Українці — по переконанню Куліша — дали й найцінніший скарб культури, культурну мову, Полякам і Москалям. В „Дзвоні" Куліш каже:

Навчили ми Ляхву латину занедбати,
Польщизною листи й літописі пи-
[сати.
Таксамо Москалю живу вказали
[мову,
І привели його ід Пушкинському
[слову
Собіж добро своє найкраще при-
[ховали:
Про рай, свій рідний край, с Тара-
[сом заспівали.

Чи міг так говорити польонофіл Куліш, москвофіл Куліш? Ні! так говорити міг тільки той Куліш, в якого не було нічого дорожшого над Україну.

XII.

Фільософічна основа творчости Куліша, яку найкраще позваляють нам пізнати його писання з 1880-их і 1890 их рр. м. ст., замітна вже в збірці Кулішевих поезій з 1862 р., в „Досвідках" нівелює різниці межи українським козаком і шляхтянкою Полькою. Герой „Великих Проводів" Голка — то речник прінціпу любови в устрою народного життя на Україні і в відношенню України до сусідів. Він остерігає перед релігійним фанатизмом, що піднімає Українців і Поляків против себе, а все в інтересі панства, яке вміє Церкву для свого інтересу визискувати:

Знайте, браття, підкопана уся У-
[країна —
Від Гадяча до Глухова, з Лубен до
[Люблина.
Під церкви з будинків панських
[прокопані ходи
На упадок і погибель темному на-
[роду.
Треба пильно тих лукавих ходів
[пильнувати,
Що йдуть з палат та до церков, з
[церков у палати
Як освітим денним світом тії темні
[ходи,
Тоді тільки буде користь із Жовтої
[Води.

Це постулят, що випливає з правдивої, непофальшованої Христової науки. Виражається про се Голка таксамо, як пізнійше Кулішів Магомет:

Не мояж се, чесне браття, не моя
[наука:
Іде вона від Ісуса, від діда до внука.

Хто не перестерігатиме правдивої Ісусової науки, той тільки зруйнує Його Церкву:

Зруйнувавши, наробите мусору та
[пилу,
Тай ляжете собаками в собачу
[могилу.

З Церкви, що має давати життє, зробиться Церква-домовина, як виразився Шевченко. Одначе вона не може бути вічна. Як Шевченко, так і Куліш пророчив устами Голки:

Збудується Церква нова, під небо
[знесеться,
Як істини вічне слово на ввесь мір
[проллється;
Як забудуть братів браття мужика-
[ми звати;
Як у всіх нас на Вкраїні одна буде
[мати.

Та покищо така Церква є щойно далеким ідеалом поета. Замість неї бачиться тільки Церкву-могилу. Наслідком її навчання панують фальшиві погляди на діла людий котрих після тих поглядів і ділиться на кляси.

Брат на брата гострить шаблю, на-
[ступає боєм, —
Величає його панство витязем,
[героєм.
Брат від брата утікає, криється в
[хатині —

молоді. Багато з нас збраталося на кровавім шляху боротьби за найвище право нації. І на будуче припадає нам завдання творити нову психіку народа й намічувати нові шляхи розвитку. Мусимо бути „вольними в неволі!“

П. Остап Павлів витав зїзд від секретаріяту української радикальної партії. Народ буде таким, яким буде його учительство. Воно звязане із самими підставами національної будівлі. Злитися з народом не тільки на культурному полі, але ще більше дбати про його соціяльні інтереси й освідомлювати його хлясово.

За Краєвий Союз ревізійний і централю кооператив та всіх її обєднань витав зїзд п. Іван Филипович. В парі з освітою іде економічне двигнення народу. Підстава нашої сили бідний народ. Треба його долю направити шляхом кооперативи. Учительство допоможе своєю працею цій організації. Сильні економічно, будемо сильні й політично.

Іменем безробітного учительства Волині промовляв п. Марко Луцкевич. Ця країна переживає невимовно важкі часи. В той час, коли українське учительство сидить без праці і хліба, уряди управителів і учителів занимають поліцаї, що рівночасно учителюють і сповняють поліційну службу. Ніякі інтервенції не помагають. Але ми віримо твердо, що прийде краще завтра і ми зійдемося в праці у Вольній Соборній Україні.

Від гуртка українського учительства Закарпатської України витав товаришів п. Ом. Смереча́нський. Намітив, що невеселі прояви стрічаються в життю українського вчительства і школи на Закарпаттю.

Проф. Леонід Білецький витав зібраних від імени емігрантів з В. України у Львові. Добуваймо вселюдське знання, базуючись на національних підставах. В цей спосіб найкраще піднесемо власну культуру і здобудемо свою державу.

П. Константин Дударів витав зїзд від імени „Просвіти“ в Ковлі а п. Ваврисевич від Холмщан.

На зїзд наспіли телеґрами і ріжні сердечні привітні письма, від Президії Зїзду українських освітних орґанізацій Волині, який радить у Луцьку, від Ради „Просвіти“ у Володимирі вол., від повітової „Просвіти“ в Ковлі, від Бюра Волинської Кооперації, як обєднуючого центра українських кооперативних орґанізацій Волині у Кремінці, від редакції „Українського Голосу“ в Перемишлі та від дд. Авг. і Марії Домбровських в Перечині на Закарпатській Україні.

(Продовження буде.)

Українські купці і промисловці!

Не жалуйте гроший на рекляму, бо реклама се підойма промислу і торговлі. Дайте знати українському громадянству, що **український промисл і торговля істнує** і що всякі торговельно-промислові справи належить полагоджувати через своїх. Не забувайте оголоситися в українських календарях на 1923 р. Звертайтеся в тій справі до **М. Матвійчука**, у Львові, XII вул. В. Поля 1. 1—1

Французька преса.

(Огляд за час від 1. до 24. червня 1922.)

Париж, 30. червня 1922.

Смерть Ратенава дала привід французькій пресі пригадати знов своїй публиці відому тезу про дві Німеччини: одну монархістичну, що мріє про реванж, і другу республиканську і миролюбиву. Навіть націоналістичні органи вказують на інтерес Франції піддержати сю другу, поки що слабу республиканську Німеччину, — і згадують теплими словами забитого міністра.

З виїмком лівих органів преса ставиться прихильно до експозе виголошеного премієром сього тижня в сенаті на тему репарацій, підчеркуючи особливо заяву Поанкаре, що мілітарні санкції не дадуть Франції бажаних відшкодовань. Ліва преса користується промовою одного з сенаторів Jouvenelit-а про безвартність фінансових постанов версайльського договору для того, щоби поставити — не перший раз впрочім — домагання його-ж ревізії.

Гаґська конференція оживилася дещо після приїзду совітської делеґації; французькі денники містять інтервю Літвінова і обширнійші, як досі, справоздання, одначе не виходять з ролі вичікуючих глядачів.

У внутрішній політиці Франції слід замітити деякі орґанізаційні успіхи лівого бльоку, в якім перед ведуть радикали-соціялісти. Орган сього „бльоку лівих“ „L Ere Nouvelle“, перейшов на днях на власність відомого Кайо, колишнього премієра і провідника радикалів, засудженого в 1920. р. державним судом за зраду в користь Німеччини на 5 літ конфіновання. Друк згаданого часопису підвисшено з сеї нагоди до 80.000 примірників денно.

У своїх статтях Кайо виказує, що версайльський договір зрушив економічну рівновагу Европи, та що для покінчення теперішної кризи необхідне порозуміння з Німеччиною.

В „La Croix“, орґані французьких клерикалів, поміщенім в числі з 23. ц. м. під заголовком: „Лист з Польщі“ про Галичину, автор того листа з Польщі пише ось що:

„Питання польсько-російської границі не було порушене на ґенуенській конференції, що є вже великим успіхом Поляків. Поляки заключили мир з Росіянами приблизно перед роком. Здається, що держави мають затвердити сей договір без нової дискусії про питання границь. Отся розвязка видається надто простою Льойд Джорджови, чи може міжнародним жидівським фінансістам, що його окружають і посягають по нафтові концесії в Карпатах. Сподіємося, що англійський дипльомат в ту справу не вмішається. Східна Галичина числить сильну польську меншість, перемішану з Українцями; вона творила частину австрійської Польщі від XVIII. ст. Було би бажаною розвязкою відорвати тепер Східну Галичину від Польщі, чи то в цілі утворення самостійної держави, чи то, тим менше, в цілі прилучення її до сеї країни террору, пошестей і голоду, якою тепер є совітська република. Що найбільше можна би домагатися для Українців свого рода автономії, та вони мають її вже від давна, і в шкільництві і в адміністрації і не видно, яку користь могло би принести її поширення. Не є се впрочім відповідна пора, щоби ослаблювати Польщу тепер після заключення німецько-російського союза“.

Дальше стаття займається питанням пропаґанди католицизму в Росії, а головно на Вел. Україні-вона згадує при сій нагоді про місійну діяльність митрополита Шептицького і заключає, що пропаґанда унії на Вел. Україні за допомогою галицько-українських священиків має відносно найбільші вигляди на успіх.

Жадайте зараз цінника оголошень у календарях на 1923 рік від Миколи Матвійчука, у Львові, вул. В. Поля 1. XII 1—1

Конференція в Газі.

Італійська преса домагається певнійших ґарантій.

ПАТ. доносить з Риму, що під впливом вісток про перебіг конференції в Газі, італійська преса зачинає ставитись більше тверезо до большевицьких домагань. Згідлива тенденція поволи упадає, відзиваються натомість голоси, які домагаються певнійших ґарантій зі сторони большевиків.

Совітські концесії.

Російський комунікат, обговорючи справу концесій подає, що в Росії булиб утворені товариства, в які входив би заграничний і совітський капітал. Концесії будуть обіймати в першу чергу нафтовий і цукровий промисл, як також копальняний відділ. Комунікат передбачує величезне запотребовання капіталу для рільництва.

Дискусія в справі концесій.

З Гаґи доносять: Дискусія в справі концесій довела до замітного пролому. Голяндський делеґат зажадав точного очеркнення привілеїв, зачеркнених для даних власників. На це відповів Літвінов, що одиноке їм признане право, буде право першенства при одержуванню концесій. Представник Бельгії Катіє спитав тоді Літвінова про точне очеркнення, чи совіти дальше не визнають права власности. На це Літвінов заявив, що не може відповісти. Зате Красін зазначив категорично, що ніколи не було і не буде мови про привернення приватної власности. Представник Франції Ляпрадель сконстатував що комісія згідно з своєю програмою вертає до розглянення услівій підняття праці в Росії, зазначуючи факт, що як тільки услівя ці спрецизується, слід буде докладно пізнати положення цих, котрих, як висловився бесідник, називаємо власниками. Засідання закінчено серед загального схвилювання.

Засідання технічної делеґації.

З Гаґи доносять, що технічна делеґація для нарад над совітськими предложеннями збіреться мабуть в Ревлі, Риві або в Варшаві.

Російський буджет.

ВКБ. доносить: На запит щодо російського буджету признав Сокольніков, що справжні приходи виносять ледви 4 і пів проц. прелімінованих доходів.

Термін принимання оголошень

до календарів на 1923. рік упливає з днем 5. серпня. Посилайте зараз тексти і гроші на адрес М. Матвійчука у Львові, В. Поля 1., який одинокий має заступництво на оголошення до цих календарів і який поза XII лагоджує їх корисно для фірм. 1—

Узиває його панство хамом на [Вкраїні.
Чиєж діло перед Богом праведне, [високе?
Кого любо озирає небесноє око?

Відповідаючи пізнійше на це питаннє, Куліш вивернув горі дном українську історію. Козацьким „витязям-героям“ дав марку руїнників (анархістів), а „хамам“, як і міщанству, признав культурні заслуги. Бажаючиж Україні відродження, він висловлювався в „Основі“ (1861), що коли прийде той час, як із хат, а не з палат зачнуть появлятися великі судді мистецтва, науки тай самої правди людської, тоді й у нашого народа буде своя цивілізація. А покищо краще тому народови оставатися в грубій корі, зберігаючи свіжість і чистоту ума та почування, засвідчену устною словесностю, що є здоровійша від міської літератури. „Народня поезія“ — писав Куліш в „Основі“ 1861 р. — ніколи не оправдує беззаконня, ніколи не схлібляє низким пристрастям сильного, ніколи не відноситься з наругою до нещасть і страждань. Народня муза повна розуму й милосердя“. Жерело цеї похвали нам уже ясне. Та хоч для повного вияснення його висталоб одного спіноцизму, нам не слід забувати що окрім спіноцизму, який був найсильнійшим чинником в остаточнім виробленню Кулішевих поглядів, на Куліша раньше впливало й дещо инше. Думки про Церкву виражені в „Великих Проводах“ з картиною Церкви могили (Церкви домовини), як і думки про фальшиве оцінюваннє людських учинків і поділ людий на героїв і хамів, — вони занадто сильно нагадують мені виклад Круліковського в його „Polsce Chrystusowej“, повторений мною в студії п. н. „Шевченко і Поляки“ і спонукують звернути увагу на середовище, з якого Куліш відомости про „Polsk y Chrystusow-y“ міг винести. Тим середовищем був кружок придніпрянських Поляків, з котрим Куліш зіткнувся в Києві в 1840 их рр., а котрий мав доволі замітний вплив і на Кирило-Методіївське Братство своїм славянофільством.

Душею кружка придніпрянських Поляків у Києві був польський літературний диктатор, визначний критик, Мих. Грабовський. Вплив його на Куліша обговорював уже д-р Маковей. Замало одначе збагнув глубину того впливу, котрому сам Куліш нераз давав високу ціну, уплягаючи йому звиш двайцять літ.

(Конець буде)

Німеччина.

Довкола монархістичної акції в Німеччині.

„Н. фр. Пр.“ доносить з Берліна, що виявились там цікаві подробиці, які сильно обтяжують ґен. Людендорфа, ґен. Ревентльова, бувш. редактора „Дайтше Таґесцайтунґ“, посла Валле, видавця „Дайтшес Обенблятт“. З листів найдених при арештованім студ. Ґіртлері виходить, що Людендорф і Ревентльов були в сталім контакті з капітаном Ергардом, котрий брав участь в замаху Каппа. На підставі цих листів стверджено відтак, що між національно-німецькими і скрайними російськими монархістами істнувала тісна звязь. Про участь Людендорфа в замаху Каппа свідчить один уступ в листі, де згадується, що відновлення процесу Каппа [illegible] скомпромітувати Людендо[illegible]

Після з[illegible] Гар[illegible]

„Н. фр. Пр[illegible] доносить з Берліна, що ініціятор[illegible]м замаху на Гардена була тайна орґанізація в Мінхені. Та орґанізація звернулась була до арештованого вже книгаря Вільгельма Ґренца в Ольденбурґу, з візванням вишукати двох сміливих людий, котрі булиб в силі зробити все для вітчини. По думці цього припоручення вишукав Ґренц Райгарда і Анкермана. Одержали вони в анонімнім листі 25.000 мн. з запевненням, що після замаху дістануть більше. Райгард і Анкерман, одержавши гроші вели дуже веселе життя і щойно після одержання кількох візвань перевели плян замаху.

Нові арештування.

„Праґер Таґбл.“ доносить з Мадриту: В порті Віґо арештовано на палубі пароплава Аліканте двох мущин, котрих підозрівають о участь у вбивстві Ратенава. Арештовані скривалися підчас подорожі в складі угля під палубою. Виявилось, що вони є членами орґанізації Конзуль. Обох відіслано до Німеччини.

Гінденбурґ убитий?

В Берліні кружила в неділю чутка про вбивство Гінденбурґа

Чутку годі було провірити, бо мешканці Берліна не мають тепер пресових інформацій, тому що виходить лише три соціялістичні ґазети.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Преса.

„Робітник" про фінансове положення Польщі.

Всі познаки вказують, що польська держава входить в нову фазу економічної кризи. Постепенний упадок польської марки, що опинився вже при курсі: американський доляр = майже 6000 марок, зростаюча з дня на день дорожнеча артикулів першої потреби, загальний брак гроша по касах державних і приватних фінансових інституцій та спекуляційні оргії всяких лицарів наживи при загальнім господарсько-адміністраційнім хаосі і безладдю — все те зложилося на крайно нездорові відносини, з яких невдоволений прямо ніхто. Навіть ті виїмкові круги, що стоять при самих жерелах наживи коштом загалу, навіть вони не вільні від трівоги за завтра Польщі.

Щоб не посуджено нас о фальшивий песимізм, подиктований національним упередженням то-що, покликуємось на самі органи польської публичної опінії, на голоси польської преси, що настроєні зовсім не рожево і з приводу уступлення міністра фінансів Міхальського піддають економічне положення польської держави строгій критиці. Особливо гіркі слова правди вичитуємо на сторінках варшавського „Робітника", що займається головно господаркою бувшого міністра фінансів, який з таким шумом заповів був економічне оздоровлення Польщі і стягнув в тій цїли міліярди також з української людности титулом державної данини. Всі його крикливі обіцянки показалися пустими. П. Міхальський не довів буджету до рівноваги, навпаки — мимо данини, побільшених податків, вічно підвисшуваних залізничих і почтових тариф, мимо редукції урядів та всяких „ощадностей", лишив в державній господарці страшний дефіцит а в касі — пустку. Не помогло навіть прилучення до Польщі Горішного Шлеску, найбогатшої тепер польської провінції, яка усунула потребу викидати міліярди місячно на закупно німецького вугля.

Все, що доси роблено, — читаємо в „Робітнику" — було марнуванням державного гроша а властиво киданням його у вічно отворену пащу харчевої лихви і паскарської спекуляції. Від реґуляції валюти, яку з такою самопевністю заповів п. Міхальський, стоїмо так далеко, як тоді, коли він в ролі „мужа провидіння" виринув на горизонті. Заповіджене у звязку з даниною зменшення дефіциту і подешевіння харчевих продуктів утонуло в багні дорожнечі, яку й піддержав сам уряд, позволяючи вивозити масово харчі за границю.

Подрібно займається „Робітник" дорожняними додатками, якими польський уряд старається втихомирити державних службовиків, невдоволених загальною дорожнечю. Додатки їх очевидно не вдоволяють і службовики чуються вічно покривдженими. А треба зважити, що число всіх державних службовиків, разом з офіцерами, виносить около 700.000, отже суми, які держава видає на дорожняні видатки, виносять десятки міліярдів місячно. Тому, що данина принесла доси около 60 міліярдів, то дорожнеча зїла не лише данину, але зїдає також инші доходи держави. „Дорожнеча", — пише дальше „Робітник" — викликана безоглядною, пажерливою, з добром краю зовсім не числячоюся захланністю маючих кляс, зїдає дослівно державу і пхає її в обійми банкроцтва. Про інвестиційну господарку, яка би процентувалася і приносила користи на будуче, нема в таких умовах бесіди. Держава працює на те, щоби себе зїдати, а властиво на те, щоби овочі тої праці збирали паскарі і спекулянти".

З окрема що до дорожняних додатків пише „Робітник" ще й таке:

„То вічне оперовання додатками, що тягнуться хвостом за дорожнечю, це найгірша господарка, яку лише уявити собі можна, бо господарка безплянова, накидувана державі лихвою і спекуляцією. Це доривочна, партацька латанина від припадку до припадку, щоби тільки день перебути. Це справдішна господарка банкрота, що ратується хвилевими способами. Кожде підприємство, що так господарує, кінчить скорше чи пізнійше на ліквідації. Але держава це не приватна спілка і не може так тяжко відповідати за похибки своїх урядів, головно міністрів скарбу".

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Совітська Росія.

Засуд на с-ерів.

По донесенням з Москви, процес проти с-ерів закінчився. Проти ожидань большевиків і сторонників обжалованих рев-трибунал засудив першу ґрупу обжалованих с-ерів з Гоцем на чолі на тюрму.

„Народні Політіка" про недугу Леніна.

„Народні Політіка" з приводу недуги Леніна пише: Донесення преси від кількох місяців про недугу Леніна вповні потверджуються. Для політичної діяльности Ленін вже втрачений. Колиб ми хотіли понизити Кромвеля, то ми порівналиб його долю з долею Леніна. Вони оба осягнули свої цїли, пролили потоки крови, оба на вершинах власти, одначе Кромвель скінчив божевіллям, а Ленін „перевтомою", як говорять большевики.

Тільки два роки після смерти Кромвеля істнувала анґлійська республика, а на анґлійський престол вернулис Стюарти і Анґлія радо привитала ґен. Монка, котрий привів Стюартів.

Тут наша паралєля — пише згаданий часопис — кінчиться. Важко сказати, хто візьме керму влади у Росії після Леніна. Тимчасово зорґанізовано тріюмвірат. Цей тріюмвірат веде під цю пору політику в Росії, одначе його шляхи неясні, тим більше, що Західна Европа під цю пору відноситься дуже обережно до подій на Сході, тим більше, що Росія є краєм, в якім вдержання влади без авторітету поодиноких осіб є дуже трудне і тому недуга Леніна є дуже важним випадком.

Бють червоних журналістів.

„Правда" жалується, що клич „бей скоропадента" роздався по свій совітській Росії. Випадки побиття червоних журналістів трапляються щораз частійше і то не тільки сільською, а й міською людністю.

Поширення пристані в Петрограді.

Ґрупа берлінських фінансістів розпочала переговори в справі створення акційного товариства для відбудови і поширення пристані в Петрограді. (Рпр.)

Большевицькі війська на границях Естонії.

З Ревеля доносять: В звязку з вістками про концентрацію большевицьких військ на естонській границі, пояснює полк. Тірвард в час. „Паевалєнт", що про скріплення большевицьких оружних сил над естонською границею немає мови. Рух військ пояснюється перегрупуванням. З другої сторони висказує полк. Тірвард думку, що так серед червоної армії, як і в усій Росії йде сильна аґітація проти Естонії, яко ворога Росії, що неправно має російські пристані.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Конфіската українського духовного семинара у Львові.

Дня 6. с. м. надійшло до Митрополичного Ординаріяту письмо з Львівського Воєвідства такого змісту:

Воєвідство львівське.
Ч. 432/тай. Львів, дня 1. липня 1922.

До
Високопреподобного гр. кат. Митрополичого Ординаріяту
у Львові.

Рішенням з 8. червня 1922 ч. 5710/IV.|22 заявило Міністерство Віроісповідань і Просвіти прилюдної, що гмах, який тепер містить греко-католицький Семінаріюм у Львові, зістав постановою пана Міністра Віроісповідань і Просвіти прилюдної з дня 29. мая 1922 ч. 4069 признаний засадничо Міністерству Почт і Телеґрафів на приміщення львівської Дирекції почтової.

В виду сего припоручило то Міністерство розпочати пертрактації, без згляду на неприсутність о. Митрополита з Високопреподобним гр. кат. Ординаріятом у Львові, що до приміщення греко-католицької Семинарії в близькости катедри св. Юра, евентуально маючимся вибудувати новім ґмаху.

Повідомляючи о тім, прохаю Високопреподобний Ординаріят о виделеґовання свого заступника до пертрактаціи, як розпічнуться у Виділі Віроісповідання VI./I львівського воєвідства дня 8. липня 1922. р. о год. 11. перед полуднем.

О призначенню заступника прошу мене перед речинцем переговорів повідомити.

За Воєводу:
(підпис нечиткий.)

Майже не хочеться вірити, щоби одним почерком пера польське міністерство сконфіскувало так важну церковну інституцію як духовний семінар. Як бачимо, й до нашої церкви, примінюється насильно ті самі міри, що й до православної.

Цей акт конфіскати стоїть в супереч і опреділенням конкордату заключеного Апостольською Столицею з бувшим австрійським правительством, котрий будь-що будь ще обовязує, бо нового конкордату не проголошено. Поминаємо вже, що таке насильне відбирання церковної інституції є виразним нарушенням основних артикулів 113. і 114. польської конституції з дня 17. марта 1921 р.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартовича до Пов. Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській.

РІЖНІ ВІСТИ.

Італійська преса про поїздку Сканцера.

Італійська преса обговорює широко побут Сканцера в Льондоні. „Джорнале д' Італія" стверджує, що побут Сканцера в Льондоні доказав, що оперття італійської політики виключно на співпраці Анґлії і Італії є так само неможливе, як оперття її на італійсько-французькій співпраці. По думці італійської преси, одинокою ґарантією порядку і миру в Европі є удержання Антанти.

Денники підчеркують, що обовязком Італії є боронити своїх інтересів з енерґією, однак при удержанню безглядної льояльности супроти обох союзників.

Вибори в Голяндії.

По неурядовим вислідам виборів одержала правиця 60 мандатів, соц.-дем. 20, ліберали 11, демократи 5, комуністи 2, робітничий союз 2. Правиця зискала 9 мандатів, соц.-дем. втратили 2, ліберали 5, менші ґрупи 2.

Справа Палестини.

Авас доносить з Яфи: Мусулманська делеґація відїхала до Мекки, щоби повідомити про протест Палестини проти сіоністичних змагань і проти мандатової політики. Християнська делеґація, під проводом Гаґіяра, виїхала до Риму, щоби доручити папі такий сам протест.

Семюелс у папи.

ПАТ. доносить з Риму. Авдієнція сер Семюелса мала довірочний характер, так що навіть „Осерваторе Романо" не подає подробиць. Семюелс був у папи зараз після приїзду і кілька годин по авдієнції виїхав з Риму. Зміст розмови задержано в найбільшій тайні. По міродатнім вісткам, є певне, що папа заявив 1) що в Палестині не можна сотворити положення, яке давало би Жидам перевагу над иншими етнічними і релігійними елементами, 2) муситься пошанувати всі права католиків і їх святість Святої Землі, так ці котрі все признавали католикам за турецької влади, як і ці, котрих приналежність не є очеркнена, але котрі звязані є з найвищими символами католицької віри.

Конець повстання в Бразилії.

Повстання в Бразилії, по донесенням із Ріо де Джанейро, здавлено зовсім. Правительство є паном положення. Марш. Де Фусека одержав 8-денний реченець ставитися перед судом. Стан облоги продовжено о 30 днів і заборонено опозиційні часописи.

Революція в Туркестані.

По звідомленням з Баку, у східній части російського Туркестану вибухла революція на релігійному тлі, яко вислів протесту проти совітської власти.

Бунт папської ґвардії.

З Риму доносять про бунт прибічної папської ґвардії з причини відмови деяких полекш службі та невідкликання заборони заключувати подружя. Ґвардійці зазначили свою льояльність супроти папи, але відмовили послух комендантови.

Пресовий процес.

Пат. доносить з Відня: Перед судом присяжних відбулася 5 с. м. розправа проти редактора монархістичної ґазети „Штатсвер" б. полковника Вольфа і 3 співробітників. Обвинувачувано їх о підбурювання проти істнуючого стану. Всіх обжалованих звільнено.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Наради Сканцера з Поанкаре.

Париж. (ПАТ.) Сканцер і Поанкаре відбули нараду. Поанкаре висловив погляд, що Італія повинна задержати desinteressement у справі управильнення питання Танжиру, так як Франція заховала desinteressement у справі акції Італії в Тріполісі.

Повстання в Туркестані.

Париж. (ПАТ.) З Гельсінґфорсу доносять про бунт населення Туркестану. Комунікація між Самаркандом і Ташкентом перервана, Совітські власти Туркестану зарядили здавити повстання приміненням острійших військових засобів.

Конференція в Газі.

Гаґа. (ПАТ). У відповіди на запит предст. Франції Шевілі в комісії для справ кредиту, заявили російські делеґати, що настоюють на це, щоби кредити давати російській державі, а не поодиноким російським горожанам, та що не можуть і не могтимуть визнати ґарантій, зазначених на давних облігаціях.

Відкриття комуністичної орґанізації в Курляндії.

Риґа. (ПАТ.) Латвійська політична поліція викрила в Курляндії нову комуністичну орґанізацію. Осередком її діяльности була Лібава. В звязи з цим переведено ревізію в кількох робітничих клюбах, де найдено велику скількість нелеґальної літератури, тайну переписку і збірку важних документів. В цій справі арештовано досі 10 осіб. Часть їх призналася, що їх діяльність мала на ціли приготування більше переговорів.

Наради над фінансовим положенням Німеччини.

Льондон. (ПАТ). Райтер. Рада міністрів радитиме над фінансовим положенням Німеччини.

Домашня війна в Ірляндії.

Деблін. (ПАТ). Райтер. Правительственні війська осягнули дальші успіхи в ґрафстві Уексферд. Населення прийняло з одушевленням входячі війська.

Ліфилд (ПАТ). Радіо. По ірляндським обчисленням від дня 21. червня 1920. до дня 3. липня 1922. вбито в Ульстері 422 католиків, а 1783 ранено.

За відступлення Кипру Греції.

Гановер. (ПАТ). Радіо. По донесенням „Дейли Герелд-а" анґлійський комісар Кипру є в дорозі до Льондона, щоби взяти участь у переговорах про відступлення цього острова Греції.

Замкнення французької палати.

Гановер. (ПАТ). Радіо. Французька палата і сенат замкнули наради в неділю. Слідуюча сесія відбудеться мабуть у половині жовтня.

Бої в Індіях.

Гановер. (ПАТ). Радіо. По донесенням із Сімлі Машуди напали в північних Індіях на анґлійський відділ. Убито капітана і 8 вояків. У відплату Анґлійці спалили збунтоване село.

Здержання засуду на російських духовників

Льондон. (ПАТ). „Таймс" доносять, що правительство совітів постановило здержати виконання засудів смерти, виданих на духовників.

Гом-рул для Валії.

Льондон. (ПАТ). Ліберали в Валії постановили домагатися закона про гом-рул для провінції Валії.

НОВИНКИ.

— **Останній день і святочне закриття Української Мистецької Виставки.** Нині, дня 12. липня 1922. р. о годині 5. пополудни відбудеться святочне закриття Української Мистецької Виставки. Годину пізніще відбудеться тягнення жеребів льотерії в користь інвалідів армії УНР. Здача закуплених експонатів в руки власників відбудеться на другий день по закриттю (13. ц. м.) між год. 5 а 7. по полудни. Секретаріят сподіється, що українське громадянство, доцінюючи вартість мистецької культури, явиться в день закриття та добровільними пожертвами занулює недобір виставки.

— **Протест проти румунізації Буковини.** На днях відбулися в Чернівцях зібрання урядовців Буковини для протесту проти циркуляра румунського міністра справедливости про іспити на румунській мові. Підчас зібрання до салі вдерлася товпа студентів, що намагалися зірвати збори. Студентів викинено, а учасники зборів ухвалили резолюцію, в якій словом чести зобовязались не піддаватися іспитам.

— **Голодівка вязнів.** В слідчій вязниці при вул. Баторія у Львові розпочали дня 7. ц. м. голодівку держані там ще від січня ц. р. петлюрівський ґенерал Сокира Яхонтов, Литва і Арон. Це не перша голодівка тих вязнів, що хотять приневолити карний суд покінчити слідство проти них і виготовити акт обжалування.

— **Непошановання наших свят.** Староство в Чесанові розписало для громад: Плазів, Лівча і ин., в котрих українське населення творить поважну більшість на день 12. липня с. р. с. є в урочисте свято св. Ап. Петра і Павла перегляд і клясифікацію коней. Апелюємо до компетентних чинників, щоби змінили повисше зарядження, бо дуже легко перенести реченець на инший день. На що придалися всякі конституційні ґварантії, коли їх так легко і безкарно топчеться

— **Відновлення церкви св. Петра і Павла на Личакові. Храм.** Завдяки ініціятиві кількох громадян рішено обновити занедбану церковцю на Личакові. Завязався Комітет, що має зайнятися збіркою фондів на цю ціль. Користаючи з побуту найкрасших мистців кисти з Наддніпрянщини, Комітет віддає в їхні руки помальовання церкви. В середу 12. липня в день храму в цій церкві відбудеться посвячення двох вівтарів, уфундованих громадянами дільниці. Порядок богослужень в день храму: В навечеріє, 11. VII. пополудни о год. 6. всеночне. — Дня 12. VII. від год. 6. рано що пів години читані Служби Божі, утреня, о год. 9. торжественне посвячення нових вівтарів і проповідь, о год. 10. архієрейська служба Божа, проповідь і обхід доокола церкви. Комітет віднови церкви сподіється, що в день храму не бракне там ні одного львівського громадянина, який не зложив би жертви на створення з занедбаної старої церковці справжнього твору мистецтва.

— **Страйк будівельних робітників** вибух у Львові. Робітники зажадали 50 проц. підвишки платні з огляду на зріст дорожнечі в останніх часах.

— **Хто застрілив?** В Добростанах під Львовом застрілено серед таємних обставин державного поліціянта Сельского. Польські ґазети пишуть, що це вбийство має політичний підклад.

— **Звинення повітових судів.** Президія львівського суду апеляційного подала до публичного відома, що донесення про масове закриття судів у Східній Галичині не є точні. Звинені будуть лише нечисленні малі суди повітові в м сточках, де нема для них відповідного приміщення.

— **Семеро осіб утонуло.** Через Дністер коло Берездовець переправлялося перед кількома днями 12 селян з Тушановець, що мають пасовиско по другім боці ріки. Незручний керманич пустив човен на греблю, де водний вир його перевернув і всі попадали в воду. Пятеро осіб уратувалось, а семеро втопилося, між ними пять жінок. Аж в Журавні виловлено пять трупів, а двоє топільників понесла ріка дальше. Перевізник Стефан Садовий, що уратувався, звиняється тим, що вода, яка прибула наслідком зливи, понесла човен на таму і він не був в силі спинити його серед бистрої струї.

— **Волять сонішний час.** На останнім засіданню міської ради у Львові рішено звернутися до варшавського уряду та сойму з домаганням змінити закон про заведення в Польщі середньо-европейського часу в тім напрямі, щоб завести назад сонішний час, о годину раньший від теперішнього зреформованого.

— **Біда з долярами.** При вул. Клепарівській у Львові скочив з поверха на подвіря і вбився на місци Бернард Мангайм, торговельник валютами, з розпуки за 3.100 долярами, які вкрав йому другий грошевий гандляр, якийсь Вандер і пропав без вісти. — Іванови Вовкови з Майдану середнього коло Коломиї вкрали в залізничім поїзді доляровий чек на квоту 3 і пів міліона польських марок. Вовк дістав чек з Америки і їхав до Станиславова, щоб його зреалізувати.

— **Сиві перуки.** Останньою новістю сезону в Парижі є сиві перуки. Дуже інтересно виглядають в сивій перуці особливо молодші, свіжі на лици дами, убрані в гарну вечірну сукню.

— **Плавба на Стирі.** Як доносять польські ґазети, на ріці Стирі розпочались роботи, що мають на меті очистити ріку, поглубити й уреґулювати її береги. Роботи почались рівночасно в кількох місцях, а саме під Луцьком, Рожищами і Пинськом. Надіються, що комунікація пароплавами з Луцька до Пинська розпічнеться ще цього року.

— **Зима в літі.** З Женеви доносять, що температура впала там нечайно о 20 степенів. В північній части Швайцарії впали великі сніги.

— **Пригадка.** Надзвичайні загальні збори „Українського Будівельного Союза" відбудуться у вівторок, 11. липня ц. р. о год. 6. попол. в домівці „Української Бесіди" Львів, Рутовського 22. XVI. 1—1

— **Спішіть** з направою футер тепер через літо і нові замовляйте в українській фірмі Карпяка у Львові вул. Куркова 11. а.

1859 6—6

— **Пригадується П.Т. довжникам, які побирали в часі безробіття в 1919 р.** векслеві позички, щоби негайно сплатили ті позички в касі Земельного Банку Гіпотечного у Львові ул. Підваля 7, не ждучи на дальші візвання або оповіщування назвищ довжників в часописах. Перша серія позвів вже внесена до суду, а дальші позви вноситься постепенно до суду без попередного оповіщення довжників і ручителів в часописях. Коли довжники зараз заплатять довг, охороняться ще від незвичайно великих коштів (непропорціонально великих), які на них спадають. II 1—3

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 10. липня: американські доляри 5725—5750, одинки і двійки 5.625·—5650, канад. доляри 5.640—5.675, одинки і двійки 5.540—5.575, нім. марки 10·50—10·80, сотки 10·50—10·80, дрібні 10.25—10·75, леї 27·—28·, дрібні 26·—27·, чеські корони 99·00—102·00, дрібні 99·00 до 102·00, австрійські тисячки новійшої емісії 650—720, старшої емісії 1600—1700, сотки новійшої емісії 60·00—65·00, стар. емісії 160·00 — 165·00, 50-коронівки 35·00—45·00, 20-коронівки 25—30, 10-коронівки 12—15, 1-ки і 2-ки 0·40—0·50, цар. рублі 5-сотки 140—160, сотки 160—180 25-рубл. 110—120, 10-ки рубл. 1·35—1·40, решта дрібних 0·70—0.85, думські тисячки 24·00—32·00, думські 250-рубл. 1500 до 24·00. карбованці 1·00—2·85, гривни 4·00—8·00, франц. франки 410—440, фунти штер. 22.000—22·500, шв. франки 970—1000.

Рух в українських товариствах.

Загальні збори „Народної Торговлі".

Дня 29 червня ц. р. відбулися надзвичайні загальні збори членів „Народної Торговлі", на яких принято новий статут, опертий на принціпах кооперації, що забезпечує культурно-освітну працю в хосен членів. З огляду на дотеперішне положення споживчої кооперації з одної сторони, а набуті права фізичних осіб з другої, статут має еволюційний характер і допускає наразі мішане членство, однак забезпечує переважний вплив в управі споживчим кооперативам. Висота уділу означена на мп. 10.000. Фірма звучатиме: „Народна Торговля", Краєвий Споживчий Союз, Кооператива з відповідальністю уділами. Управа задумує в найблищій будучности перемінити „Народну Торговлю" на Союз Кооператив, коли споживчі кооперативи осягнуть в „Народній Торговлі" переважний вплив.

На звичайних зборах дня 30. червня ц. р. принято звіт управляючої ради і білянс за діловий рік 1920|21. та постановлено виплату 10% дивіденди. — Зі зиску призначено до резервового фонду мп. 100.000, а на добродійні і культурні ціли майже половину виказаного зиску в сумі мп. 134.000.

При доповняючім виборі членів управляючої ради увійшли до ради: інж. Юліян Павликовський, дир. Михайло Галущинський і д-р Володимир Бачинський.

До контрольного комітету вибрані: д-р Володимир Мацькевич, дир. Ярослав Колтунюк і д-р Альфред Говикович.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

ЖЕРТВИ

Голодній Україні

зложили в Краєвім Союзі Кредитовім на вкл. кн. 6.544 в мп.:

Пов. Надвірна с. Саджавка: 3.000 мп. Читальня „Просвіти"; по 2.000 В. Водоставський, У. Зубаль, о. Із. Бобикевич; по 1.000 Дмитро Христан, Марія Щербатюк, І. Джибринюк, В. Джибринюк, Н. Данилюк, І. Данилюк, Н. Кузьман, Яків Грицюк, Дм. Кухтар, І. Кухтар Михайла, Вас. Соплюк Андрія, Пар. Півторак, Мар. Тороус Федора; по 700 Ілько Максимюк; по 500 Яків Пеньківський В. Андрушка, Дм. Вишенько, В. Чехович, П. Джибринюк, Марія Шкарпович, Стефан Лисак, Параска Болембюк, Гр. Лисак, Параска Тороус, Палас. Півторак, Н. Тороус Івана, Ф. Тороус, Яків Тороус, Ст. Бондарук, Ром. Щербанюк, В. Кухтар, Як. Хрестан, І. Тороус, Як. Грицюк, В. Лашук, М. Палійчук, Сабіна Бойко, Параска Грицюк, Ілько Федорчук, І. Якубяк Михайла, Мих. Якубяк, Н. Вишенко, І. Ябнич Василя; по 400 Яків Ябнич, Ол. Щербатюк, Мар. Андрушко, Вас. Андрушко; по 300 Мик. Боднар, Вас. Якубяк, Йос. Христан, Вас. Палійчук; по 200 І. Козуб, І. Кухтар, П. Бойко, Ол. Табахарнюк, Сем. Грицюк, Вас. Максимюк. А нна Щербатюк, Ол. Щербатюк, Н. Мак

Вже вийшов з друку накладом Українського Педаґоґічного Товариства і продається у всіх книгарнях в краю

СПІВАНИК для дітей дошкільного та шкільного віку. XVIII 1—3 Укладу **Михайла Тайворонського**

Ціна примірника 400 Мп., — з пересилкою 480 Мп.

головний склад в **КНИГАРНІ** СТАВРОПИГІЙСЬКОГО ІНСТИТУТА в піднаймі **Українського Педаґоґічного Товариства** — ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 3.

симюк Петра; по 150 Д. Ябнич, А. Грицюк, Як. Помащук, В. Христан; по 130 Н. Помащук; по 100 Н. Бідащук, Н. Соплюк, Я. Тороус, Гр. Бойко, М. Мельничук, М. Федорчук, І. Христан. М. Стасюк, В. Козуб. І. Кузьмин, Гр. Кузьмин. Як. Івасюк, Як. Вишенко, Як. Івасюк, Г. Бондарук, В. Сербенюк. М. Максимюк, В. Максимюк, О. Тороус, Н. Грицюк. Он. Бондарук, В. Андрійчук, Ст. Кузьмин, В. Торбус, В. Гришюк, Пал. Мотрук. Як. Джибринюк, Анна Бебейлюк, Ю. Бебейлюк, В. Півторак, І. Козубяк, Я. Мельничук, В. Бебейлюк, І. Максимюк, В. Лисак, Ковалюк, Ст. Мельник, Ол. Томащук, Як. Томащук, Настя Кузьмин, Мал. Грицюк. Инші менше як по 100 мп. У Львові Тов. „Зоря" і його члени: 25.000 Т-во „Зоря"; 3.000 Бихалович Яв; по 2.000 Бикович Олекса, Степан і Мелася Теваки, Сидорак; по 1,500 Солтис Вол.; по 1.000 Білавецькій Андр., Дубинський Як., Цьорох Вол., Абрагамовський Ром., Абрагамовський Богдан, Столярчук Андр., Кулинський Дм.. Крижанівський Олекса, Яськів Олекса, Дзьоба Кость, Сичинський Дм., Гарасим Ів., Шпинька Едвард, Ропца Остап, Жебрак Яків, Зінкевич Вол., Паук Вас., Дуфянець Андр., Ключенко Осип, Яримович Іван; по 500 П. Ходунов. Ковальчук П.; по 200 Мик Бобів. П. Львів, с. Гуменець зібрано о. Костем Білинським: по 1.000 о. Кость Білинський, Гаврило Завидівський, Пилип Могора, Йосиф Гаврилюк, Мих. Завидівський с. Івана, Мих. Еліяшевський, Дм. Ригель, Яцько Галунчак; по 700 Гнат Синишин, Вас. Василишин; по 600 Ілько Еліяшевський, Вас. Слінецький; по 500 Іван Бандель, Вас. Яцик, Каська Строцька, Анна Гоїн, Ксеня Еліяшевська, Анна Хомин, Дм, Щербатий, Ів. Еліяшевський с. Михайла, Мих. Вовк, Лука Стасів, Ів. Тибінка, Ів. Гоїн, Параска Будз, Параска Ригель, Федько Яцик, Іван Різник, Олена Голдун, Мик. Завидівський, Андр. Шеремета, Вас. Панчишин, Анна Шило, Гринько Маґора, Дм. Феджора, Максим Мочурад, Марія Стасів; по 400 Олекса Шуст, Стефан Вільгаш, Пилип Вовк, Вас. Строцький. Мих. Хомин, Ів. Завидівський, Юлія Грабовська, Параска Леськів; по 300 Вас. Мудрий, Мих. Ковпак, Марія Хомин, Вас. Скиба, Гринько Голдун, Мих. Завидівський, Ксеня Огида, Федько Сеник, Стеф. Сеник, Кася Кравців, Федько Завидівський с. Івана, Федько Король, Ксеня Гельмас, Василь Ридель, Василь Стасів, Михайло Голдун, Петро Кравців, Йосиф Вільгаш, Федько Бобиляк, Федько Подоба, Кася Голдун, Михайло Вовк, Михайло Паук, Петро Шелест, Федько Гельмас, Микола Іленьків, Іван Слінецький, Михайло Перун, Микола Іленьків, Михайло Голдун, Марія Микитка, Іван Еліяшевський, Магда Вовк; по 200 Лесько Білинський, Федько Іленьків, Феська Завидівська, Атанас Король, Мар. Король; 160 Параска Завидівська; 120 Іван Паук; по 100 Іван Білинський, Антін Завидівський, Федько Билень, Стефан Пилюк, Іван Феджора, Федько Вільгош, Грицько Дейнека. Инші менше як по 100 мп.

Балтійсько-Американська Лінія

Централя у Варшаві, Маршалківська 116.

Філії:
Августів, Довга 6.
Білосток, Липова 17.
Барановичі Виленська 10.
Берестє-лит. 3-Мая 23.
Ґродно, Замкова 2.
Краків, Любіч 3.
Ковель, Луцька 126.
ЛЬВІВ, Косцюшка 5.
Вильно, Судова 7.
Рівно, Шосова 56.
Станиславів Сапіжинська 10
Чажев.
Пінськ, Альбрехтівська 65.

АДРЕСА НАШОЇ ЛІНІЇ в Новім-Йорку Broadway 9.

ОДИНОКА РЕҐУЛЯРНА КОМУНІКАЦІЯ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ

Данціґ-Ню-Йорк 106 дол. 8 долярів поголовне **Данціґ-Галіфакс (Канада) 106 дол. і з поворотом.**

Кождий Еміґрант і Реемігрант

котрий хоче їхати безпосередно з Польщі до Америки (і з поворотом) не переїзджаючи через чужі краї, без транзитового віза, без цлової ревізії аж до пристані, хай їде лише пароплавами Б. А. Л.

Наші найблищі пароплави відпливають з Данціґу:

„Польонія" 21. липня **„Естонія"** 4. серпня **„Літуанія"** 18. серпня

Пасажирі, котрі не мають ще заграничного паспорту, повинні безумовно прислати поруч. листом свій affidavit до нашої централі

Варшава, Маршалківська 116.

та одночасно свою докладну адресу, як також адресу староства, де пасажир подав або думає подати подання о загр. паспорт.

Наша централя як також наші філії уділяють безплатно всіх інформацій про конечні формальности в звязи з їх подорожю до Америки і з поворотом.

Увага! Для наших пасажирів **переказуємо** без всяких коштів **гроші** від свояків в Америці на шифкарти, залізничі білети, віза і инші видатки. 39 1—2

Позір! Дуже важне! По одержанню віза всі наші пасажирі **без виїмку** мусять в цілі реєстрації безпроволочно зголоситися в нашій централі **Варшава, вул. Маршалківська 116.**

В сих днях появиться накладом Ставропигійського Інститута

„Збірник літурґічних і других церковних пісень на мішаний хор",

уложений нашим **звісним композитором Д-ром Ст. Людкевичем.**

В склад збірника увійшли всі пісні до **Служби Божої**, (деякі з них в кількох напівах), церковні пісні воскресні і різдвяні — відтак деякі популярні пісні принагідні.

З малим виїмком всі мельодії взяті з нашої народньої самолівки, доповнено їх деякими гармонізаціями київських і греських напівів Бортнянського і ин. а навіть кількома церковними творами Вербицького і Іванка, які являються близькими самовілкових.

Метою автора було з одного боку усталити мельодію і упрощальнити її ритмічну будову та вирівнати наголоси тексту і мельодії, з другогож увести відповідну мельодіям гармонізацію по можности легку і приступну всяким церковним хорам, а знов не надто одностайну і монотонну. Таким робом Збірник не лише стане вельми пригожим підручником до науки церковного співу, — ідучи одночасно на зустріч змаганням Всеч. Ординаріятів, які поручають культивовання народних напівів, — але що більше згодом вплине на вироблення і піднесення музичної вдатности нашого народу.

В слід за цим „Збірник церковних пісень" Д-ра Людкевича стане необхідним для кождого, кому не байдужа краса нашої церковної пісні а кому лежить на серці піднести величавість нашого церковного обряду.

Дістати можна в Книгарни Ставропигійського Інститута.

Ціна примірника брош. покищо 1500 Мп. Порто 100 Мп. — По появі накладу буде ціна підвисшена. 49 1—3

ПОДЯКА.

Почуваюся до милого обовязку отсею дорогою зложити подяку дентистови ВП. **П. Яковови Нассови** за совісну і майстерську дентистичну працю коло направи і вставлення мені зубів. — Завдяки тому чуюся зовсім здоровим.

о. Володимир Винярський,
парох в Іванівці. 48 1—1

ОПОВІСТКИ.

Управа Консуму „Українських службовиків у Львові" вул. Вадова 31. скликує Загальні збори на день 18. липня с. р. о год. 5. по полудни в льокали Консуму. Порядок, вибір членів Управи і членів Надзірної Ради, внески членів. 48 1-1

„Народна Торговля" повідомляє своїх членів, що Загальні Збори, які відбулися 30. VI. с. р., признали дівіденду від уділів за 1920/921 у висоті 10%. — Виплата дівіденди від повних уділів в централи і касах філіяльних складів. — Дирекція. VI 1—1

Дня 24. червня с. р. відбулася на львівськім університеті промоція Степана Волчука апліканта судового в Тернополі — на доктора прав. 43 1—1

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав би що про **Івана Кіса** У. С. С. зі Звенигорода, що в 1919 р. був в Харківській ґубернії, відтак хорий на тиф лежав в Камінці подільськім, буде ласкавий дати вістку до Захара Речевського, Звенигород п. Гаї, к. Львова. 46 1—1

Дрібні оголошення.

ГЛЯДАЮ мешкання з харчем для ученика 8 кл. ґімназ. від 1. серпня. Зголошення з услівями слати: Уряд парохії, Хлібовичі свірські п. Свірж. 11а 1—3

ГЛЯДАЮ мешкання з харчем для 2 дітей з IV. кл. ґ,мн. хлопця і панночки від 1. вересня. Зголошення з услівями слати: Уряд парохії Хлібовичі свірські п. Свірж. 11б 1—3

МЛИНСЬКЕ каміння, машини, турбіни, трансмісії, паси, ропні мотори, льокомобілі, ґатри, по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів Баторого ч. 4. (277в) 0—30

ТОВАРИСТВО Селянська Бурса ім. Маркіяна Шашкевича в Товмачи має зараз на продаж реальність в середині міста Товмача. Реальність складаєся з половини мешкального дому о просторій соняшній комнаті і просторій соняшній кухні, з окремим входом та з половини економічних дрібних будинків і дуже урожайного города простору 3/4 морґа. Зголошуватися в Спілковій Торговли в Товмачи. Стація залізнича, почта, ґімназія і инші школи в місци. 41 1—2

В ТРУСКАВЦИ „Вілля Швайцарка" біля костела до винайму для Українців від 15. липня 14. комнат, гарно умебльованих (без постелі). Зголошення слати під адресою: Ольга Ліщинська, Борислав. 36 1-2

ІНТЕЛІГЕНТНА, безділтна, совісна, працьовита женщина глядає місця у священика вдівця до ведення господарства. Блищі інформації уділить Вп. Ніжанковська, Львів, Руська 3. 42 1—1

БОЧКИ на капусту і огірки та всі роботи входячі в круг боднарства виконує ТОМА ФЕДОРИШИН, боднарський майстер в Белзі близько залізничого двірця. 44 1—1

ВИНАЙМУ покій і кухню для літників в Зеленицк п. Пасічна, відомість у Петра Цаве. 45 1—1

СОЮЗ Українських інвалідів прийме двох шевців-інвалідів з української війни до своєї шевської робітні, що хотіли би научитися доброго крою. Зголошення з документами до Союза українських інвалідів, Львів, Руська ч. 3. II. XXI 1—3

СОЮЗ Українських Інвалідів у Львові, вул. Руська ч. 3. II. пошукує доброї кухарки—старшої женщини з добрими рекомендаціями. Зголошення між 9—2 год. XXI 1—2

БУДІВЕЛЬНА парцеля огороджена сіткою обєму 510 сяжнів² у Львові на Вульці 5 мінут дороги від трамваю до продажі. Інформацій уділить п. В. Чума, Львів, вул. Руська ч. 20. від 12—2 год. в полудне. 47 1—2

ПОКІЙ неумебльований з осібним входом пошукує урядничка. Зголошення до Адміністрації під „Покій" 1—3

ГЛЯДАЮ мешкання для безділтної родини, може бути також сама кімната і спільна кухня. Плата після умови, заплачу також за 3 місяці вперед. Зголошення до Адміністрації під „Безділтна родина". 33 1-1

АДВОКАТ Д-р ГУРКЕВИЧ в Самборі глядить конціпієнта в правом цивільної субституції. 32 1—2

ВІЛЛЯ в Ямній (коло Яремча) зложена з 7 комнат в пречудній околици до винайму від 15 липня на цілий сезон для Українців. Зголошення слати сейчас Стефан Максимович Борислав Silva Plana. 37 1—2

ПОШУКУЮ станції при українській інтелігентній родині для 2 учеників з IV. і I. кл. ґімн. на цілий рік за харчі або готівку. Зголошення з поданням услівій слати до 20. VII. 1922. до Адміністрації під „для священника". 35 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р В. Якович

виїхав на місяць липень до Дори. 16 2—3

ЛІКАР
Д-р медицини

Василь Білецький

ординує в СНЯТИНІ. 20 1—4

АРХІТЕКТ

Віктор Трач

ЛЬВІВ, вул. ТЕАТИНСЬКА ч. 3.

ВИКОНУЄ

пляни і коштосписи церков, приходств, читалень, шкіл і всяких мешкальних і господарських будинків. 21 1—3

Хто хоче в короткім часі виїхати до Америки і не має ще заграничного паспорту, той нехай сейчас принесе або перешле порученим листом свій affidavit до нашого бюра

„Red Star Line“

Львів, вул. Сикстуська 29.

як також картку, на котрій треба чисто і виразно написати своє імя та назвиско і теперішню адресу як також до котрого староства вніс просьбу о видання йому паспорту.

Хто хоче завсіди як найліпше бути поінформованим о найновіших змінах в справі виїзду до Америки,
Хто хоче бути докладно поінформованим про всі розпорядження американського конзуляту що до віз, affidavit і т. п.
Хто хоче мати докладні інформації що до розпоряджень властий в справі пашпортів, підданства і т. п.

Той нехай зголоситься сейчас до бюра корабельного Товариства — **„RED STAR LINE“** яке в останнім часі вислало майже половину всіх еміґрантів. — — —

Пароплави Корабельного Т-ва „RED STAR LINE“ — — — **З ОСІБНИМИ КАЮТАМИ** — — — **III. кляси на 2, 4 і 6 осіб відходять що тижня з найліпших пристаней Европи — Антверпії і Данціґа.**

Бюра: Львів, Сикстуська 29. ТЕРНОПІЛЬ: Мікевича 31. РІВНО: Шосова 61. ВИЛЬНО: Велика 80. КОВЕЛЬ: Луцька 107. БЕРЕСТЄ: пл. Думська 10. ГРОДНО: Домініканська 1. ЛЮБЛИН: Замойского 35.

Централя: Варшава, Маршалковська 137., -- (звертатися там до львівського відділу).

Увага! В наших бюрах пишеться даром листи, які висилається воздушною почтою до Америки, як також депеші в анґлійській мові до рідні в Америці.

Всіляких інформацій уділяємо безплатно!

Позір реемігранти! Всі реемігранти, котрі мають польсько-американські паспорти, навіть як є вже з Америки більше як 6 місяців, **мають тепер можність вернути до Америки і Канади!** XX. 1—1

Білянс за 1921 р.

Товариства „Кооператив з обмеженою порукою в Тернополі, Спілка сложивча і щадничо-кредитова“.

Резервовий фонд	5.519·09 Мп.
Сп. резерва страт	325·50 „
	5.844·59 Мп.
Уділи	84.763·18 „
	90.607·77 Мп.
Зиски:	
З рахунку товарів	47.539·— Мп.
Зиск з 1920 р.	645·20 „
	48.184·20 Мп.
Страта на р. 1922	26.994·37 „
	75.178·57 Мп.
Страта:	
З рахунку відсотків	15.118·51 Мп.
„ „ коштів зав.	59.271·06 „
„ „ зав. недвиж.	789·— „
	75.178·57 Мп.

34 1—1 УПРАВА.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства Господарсько-Кредитового **„НАДІЯ“ в Болехові.**

відбудуться дня 23. липня 1922 р. о год. 5. по полудни у власнім домі.

Порядок денний:

1) Відкриття Зборів,
2) Відчитання протоколу з попередних Загальних Зборів,
3) Звіт Управи з діловодства і комісії контр. за рік 1921,
4) Розділ чистого зиску за рік 1921,
5) Зміна статута.
6) Вибір членів Управи і членів Надзірної Ради,
7) Вибір шконтруючої комісії,
8) Внески членів.

На случай браку комплету відбудуться другі Загальні збори тогож дня о год. 6-ій вечером з тим самим порядком дневним.

Болехів, дня 7. липня 1922.

40 НАДЗІРНА РАДА. 1—1

ПОЗІР! ПОЗІР!

ВІДВІРНЯ ШЕВСЬКОЇ МАЙСТЕРНІ СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ

міститься XXI 1—3

при вул. Руській ч. 3. II.

Елеґантна нова обув а скора і солідна направа. — — — —

Дешеві ціни!

:: :: „У-БУ-С“ :: ::

УКРАЇНСЬКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ СОЮЗ

Львів, вул. Осолінських 6

продасть зараз:

праси до виробу цементових дахівок та бетонів, дахівку, бляху і т. д. — — — —

виготовляє проекти:

церков, приходських та громадських будинків, млинів, фабричних домів і т. д.

XVI 7—10

Небувала нагода для Американця! Дешево продам зараз 40 моргів в однім кавалку найліпшого в Галичині наддністрянського чорнозему із засівами, будинками і господарськими знарядами. Ріка, ліси, млини дуже близько, керниця на місці. До повітового міста 8 км. цісарського гостинця, до залізничої стації 2 км. До господарства належить ще окремо до 20 моргів пасовиска (в тім 2 ліса) і каменолому златного на будову. Віддаль пів км. від обійстя. Можу продати на дві руки по 20 моргів. Зголошення в Адміністрації Гром. Вістника під „Господар“.

19 3—3

Портрет нововибраного папи римського Пія XI, формату 45×55 цм., артистично виконаний, на білім картоні, осібно в Римі замовлений є до набуття по ціні 500 Мп. в **Українській Гуртівні І. Мацьнова, Струтин, Рожнітів, Гал.** 27 2—6

Від 22. літ виконують наші робітні суконь і білля всякі роботи почавши від перерібок аж до найвибагливійших що до густу й моди жіноч. уборів. Також наш склеп продає полотна, шифони, хустки, гафти, крав. прибори, нитки і ин. гуртом і подрібно. — Дешеві ціни і солідна обслуга. — — — — — —

Жіноча Спілка промислова „ТРУД“ ЛЬВІВ, РИНОК Ч 39. XV (вл. дім). 8—20

УРЯДЖЕННЯ

млинів, тартаків, олярень, машинових столярень та шлюсарень як рівнож инші промислові машини достарчує під користними услівями

Промислова Спілка „ТОПАС“

сп. з обм. пор.

у ЛЬВОВІ, вул. Крашевського 19 а, телефон 624.

1884 3—10

Прекрасний образ Тараса Шевченка

в олійній красці на картоні величини 20×28 продає „УМНА“, Wien, VIII., Ledererg. 20. — Для книгарень і читалень значний опуст. — 5% на „Рідну Школу“ від продажі. — Замовляти просимо:

Kunst-Verlag „U M N A“

1784 **Wien, VIII., Ledererg. 20.** 4—?

СУКНА на покриття футер. **ВОВНИ** і **НАМҐАРИ** на мужеські одяги. — Костюмові матеріяли. Плюші і велюри на дамські плащі. — Цайги, полотна, всипи і инші блаватні і суконні товари 1887 5—6

поручає **по конкуренційних цінах** фірма

Й. ЦВЕРДЛІНҐ і Л. В. ЕННЕР

ЛЬВІВ, РИНОК 14.

Позір на фірму і число дому!!

Заграничні моделі

сукні трикотово-шовкові, блюзки, гальки, шляфрони, жакети, вовняні і шовкові шалі, також жіноче білля

поручає

маґазин новостий для Пань

ФІРМА **МІНЦЕР і ФРІШ** у ЛЬВОВІ, вул. Кіліньского ч. 1. XXIII 1—2

Складайте жертви на Рідну Школу.

Капелюхи мужеські, жіночі і діточі детально і гуртом по фабричних цінах продають — — — силадиці — — —

пл. Марійська 8, Казимирівська 25, Фабрика Бальонова 3.

І. Краєва фабрика капелюхів **РУДОЛЬФА НАЙВЕЛЬТА** XX 5—12

Дешевий тиждень!

НАЙДЕШЕВШЕ КОНФЕКЦІЮ жіночу і діточу і КАПЕЛЮХИ набути можна у фірми — **„ЛЬВОВЯНКА“ Анни Вахтель** ЛЬВІВ, РИНОК 29. (дім Андролього).

Дешевий тиждень!

Оголошення надіслане Експедицією оголошень А. Ґалеса, Тернопіль, Вавова 24.

ТЕРНОПІЛЬ, Коперника 17. COSULICH LINE ТЕРНОПІЛЬ, Коперника 17.

Постійне, правильне получення з Америкою.

До Північної Америки, Канади і полудневої Америки (Бразилії — — і Арґентини).

Найблищі кораблі відходять:

До Нового Йорку:
посп. пароход „Presidente Wilson“ 16. 6.
„ „ „Belvedere“ 15. липня
„ „ „Argentina“ 12. серпня
„ „ „Presidente Wilson“ 16. 8.
Ціна з Тернополя до Нового Йорку разом з утриманням в порті 106 ам. дол.

До Бразилії і Арґентини:
пароход „Sofia“ 7. липня
„ „Francesca“ 11. серпня
„ „Atlanta“ 1. вересня
„ „Sofia“ 6. жовтня
Ціна з Тернополя до Бразилії і Арґентини разом з утриманням в порті і з транзитовими візами 54 ам. дол. Арґентинське візо платить сам пасажир в конзуляті і коштує від кождого пашпорту 3 ам. дол.

Всі, котрі мають замір виїхати до північної Америки, Канади і Полудневі Америки (Бразилії і Арґентини), щоби негайно зголосилися листовно, або особисто до нашого бюра в Тернополи при вул. Коперника 17. де одержуть безплатно точні інформації і вказівки.

1820 3—5

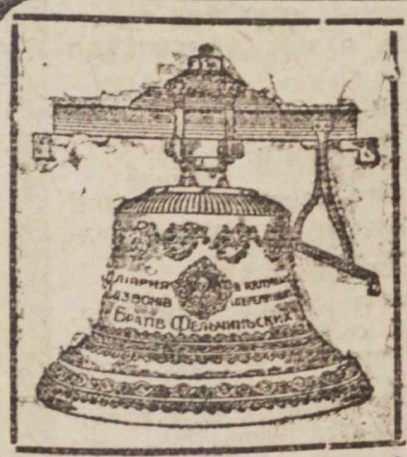

Найліпші ДЗВОНИ

ПЕРЕДВОЄННОЇ ЯКОСТИ

є на складі і можна замовляти у — істнуючої від 1808 року фірми —

БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАРУШІ або філії в ПЕРЕМИШЛІ вул. Красіньского ч. 63.

На жадання висилається цінники оплатно

УВАГА: Ніяких аґентів не маємо і не висилаємо, як і також крім Калуша і Перемишля ніякої філії не маємо. — — — — 1795 0—10

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьм.

З друкарні Спілки „Діло“

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL